Oczywiście! Poniżej znajdziesz **bardziej szczegółowe** notatki z wybranych zagadnień przygotowane w prosty sposób i w formacie Markdown. Ze względu na ogromny zakres materiału, podzieliłem notatki na sekcje. Możesz poprosić o dalsze rozwinięcie konkretnych tematów według potrzeb.

ZAGADNIENIA DO EGZAMINU INŻYNIERSKIEGO 2024/2025

Wstęp do matematyki

- 1. Działania na liczbach i zbiorach.
- 2. Rozwiązywanie równań i nierówności.
- 3. Podstawowe własności funkcji.
- 4. Ciągi liczbowe (ciąg arytmetyczny i ciąg geometryczny, ciągi rekurencyjne).
- 5. Algebra wektorów (iloczyn skalarny, wektorowy, działania na wektorach).

Podstawy programowania

- 1. Typy danych.
- 2. Zmienne, operatory, wyrażenia, instrukcje.
- 3. Instrukcja złożona, instrukcje sterujące.
- 4. Funkcje i struktura programu.
- 5. Tablice jednowymiarowe oraz dwuwymiarowe.
- 6. Parametry funkcji typu wskaźnikowego. Tablice i wskaźniki.
- 7. Struktury.

Wprowadzenie do systemów operacyjnych

- 1. Rodzaje i mechanizmy działania systemu operacyjnego.
- 2. Zadania poinstalacyjne w systemach operacyjnych.
- 3. Zarządzanie użytkownikami, uprawnienia.
- 4. Instalacja i konfiguracja oprogramowania.

Teoretyczne podstawy informatyki

1. Znaczenie, działanie oraz najczęściej występujące typy kanałów informacyjnych.

- 2. Typy kodów oraz wielkości charakteryzujące kody.
- 3. Źródła informacji: bezpamięciowe i Markowa.
- 4. Ilość informacji, entropia, twierdzenie Shannona o kodowaniu kanałów bezszumowych.
- 5. Liczbowe systemy pozycyjne: system binarny i system U2.
- 6. Działanie maszyny Turinga.

Oprogramowanie użytkowe

- 1. Sekcje w dokumentach wielostronicowych.
- 2. Makropolecenia jako automatyzacja pracy użytkownika.
- 3. Adresowanie w arkuszach kalkulacyjnych: względne, bezwzględne i mieszane.
- 4. Narzędzia do analizy i przetwarzania danych w arkuszach kalkulacyjnych.
- 5. Projektowanie relacyjnej bazy danych (tabele, kwerendy, formularze, raporty, makra).

Algorytmy i struktury danych

- 1. Złożoność obliczeniowa. Notacja asymptotyczna (notacja Ο, notacja Θ).
- 2. Algorytmy wyszukiwania i sortowania.
- 3. Listy z dowiązaniami.
- 4. Stosy, kolejki, kopiec binarny, kolejki priorytetowe.
- 5. Drzewa (drzewa binarne, drzewa BST, drzewa AVL, B-drzewa).
- 6. Grafy i podstawowe algorytmy grafowe.

Matematyka 1

- 1. Tautologie i kontrtautologie klasycznego rachunku zdań oraz klasycznego rachunku kwantyfikatorów.
- 2. Funkcje zdaniowe.
- 3. Indukcja matematyczna i jej zastosowania.
- 4. Relacje. Relacje równoważności oraz klasy abstrakcji. Relacje porządku.
- 5. Funkcja jako relacja własności funkcji (np. injekcja, surjekcja, bijekcja, składanie funkcji).
- 6. Kombinatoryka i rachunek prawdopodobieństwa. Zmienna losowa.

Organizacja i architektura komputerów

- 1. Reprezentacja informacji w komputerze arytmetyka i logika.
- 2. Układy kombinacyjne i sekwencyjne (analiza działania i projektowanie).
- 3. Jednostka centralna i pamięć.
- 4. Organizacja równoległa.

Języki hipertekstowe i tworzenie stron WWW

- 1. Typy selektorów w CSS.
- 2. Sposoby pozycjonowanie elementów w dokumencie HTML.
- 3. Podstawowe konstrukcje w języku JS: zmienne, operatory, instrukcje warunkowe, pętle.
- 4. Semantyka w HTML5.
- 5. Metoda POST i GET przekazywania danych w formularzach.
- 6. CSS dziedziczenie własności.
- 7. Drzewo dokumentu HTML i selektory odwołujące się do jego poszczególnych elementów (selektor brata, potomka, dziecka itp.).

Programowanie proceduralne

- 1. Wskaźniki i operacje na wskaźnikach w języku C.
- 2. Wskaźnik podwójny, tablice wskaźników w języku C.
- 3. Dynamiczna alokacja pamięci w języku C. Wycieki pamięci.
- 4. Łańcuchy znakowe w języku C.
- 5. Rekurencja w języku C.
- 6. Pliki w języku C. Pliki tekstowe i binarne. Dostęp sekwencyjny i swobodny do pliku.
- 7. Wskaźniki do funkcji.
- 8. Struktura programu w języku C. Klasy zmiennych. Czas trwania zmiennych, zasięg i łączność.

Matematyka 2

- 1. Rachunek różniczkowy i całkowy funkcji jednej zmiennej rzeczywistej.
- 2. Zastosowania pochodnych i całek.
- 3. Liczby zespolone.
- 4. Macierze i wyznaczniki. Zastosowania do rozwiązania układu równań liniowych.

Programowanie obiektowe

- 1. Pojęcie klasy i obiektu na przykładzie języka C++.
- 2. Mechanizm dziedziczenia klas i polimorfizm w C++. Koncepcja hermetyzacji (enkapsulacji) w programowaniu obiektowym.
- 3. Klasy abstrakcyjne w języku C++.
- 4. Wskaźniki i referencje oraz dynamiczne zarządzanie pamięcią w języku C++.
- 5. Przeciążenie operatorów, przeciążenie funkcji oraz koncepcja funkcji zaprzyjaźnionych w języku C++.
- 6. Poziomy dostępu do składników klasy oraz funkcje i zmienne statyczne w języku C++.
- 7. Konstruktory i destruktory w C++.
- 8. Obsługa wyjątków i biblioteka STL w języku C++.

Systemy operacyjne

- 1. Struktury systemów operacyjnych.
- 2. Zarządzanie procesami.
- 3. Synchronizacja procesów.
- 4. Zarządzanie zasobami pamięci operacyjnej.
- 5. Zarządzanie pamięcią masową.
- 6. System plików.
- 7. Bezpieczeństwo i ochrona w systemach operacyjnych.

Przetwarzanie dokumentów XML i zaawansowane techniki WWW

- 1. XML, elementy, atrybuty.
- 2. Definicja struktury dokumentu za pomocą DTD (ang. document type definition).
- 3. Renderowanie XML za pomocą CSS, transformacje XSLT.
- 4. XPath i DOM.

Sieci komputerowe

- 1. Model OSI oraz jego warstwy funkcjonalne.
- 2. Model TCP/IP i różnice w stosunku do OSI.

- 3. Protokół komunikacyjny i jego funkcje w poszczególnych warstwach.
- 4. Adresacja IP: IPv4 i IPv6 (struktura, klasy adresów, CIDR).
- 5. Podstawowe protokoły warstwy transportowej (TCP, UDP) i różnice między nimi.
- 6. Protokoły aplikacyjne (HTTP, FTP, DNS, SMTP) i ich funkcje w komunikacji.
- 7. Topologie sieci (gwiazda, magistrala, pierścień, siatka) i ich zastosowania.
- 8. Urządzenia sieciowe (routery, switche, huby, access pointy) i ich funkcje.

Języki skryptowe

- 1. Wbudowane typy, klasy i struktury danych oraz ich różne odmiany. Zakresy zmiennych (funkcja, moduł, domknięcie, itd.).
- 2. Sterowanie przebiegiem programu i różne aspekty wykorzystania pętli.
- 3. Funkcje i podstawowy mechanizm obsługi parametrów, słowa kluczowe. Funkcje rekurencyjne w języku Python.
- 4. Wyrażenia listowe i generatorowe. Filtrowanie i transformacja danych.
- 5. Wykorzystanie funkcji anonimowych (np. w sortowaniu danych).
- 6. Obsługa plików. Serializacja obiektów. Tworzenie modułów i pakietów.
- 7. Dekoratory funkcji i domknięcia, funkcje jako obiekty pierwszej klasy.
- 8. Podstawowa obsługa wyjątków (konstrukcja try-except).
- 9. Dopasowanie wzorców z użyciem match/case.

Przetwarzanie obrazów cyfrowych

- 1. Filtracja obrazu (filtry górno i dolnoprzepustowe).
- 2. Binaryzacja obrazu.
- 3. Segmentacja obrazu.
- 4. Metody wyszukania różnić w obrazach.

Projektowanie aplikacji internetowych

- 1. Zgodność z WCAG2.1.
- 2. Wymagania dotyczące ochrony danych osobowych w projektowaniu aplikacji.

Fizyczne podstawy działania urządzeń informatycznych

- 1. Zasada działania tranzystora w elektronice cyfrowej.
- 2. Wykorzystanie laserów w odczycie i zapisie danych.
- 3. Magnetyczne nośniki danych i ich mechanizmy zapisu.
- 4. Fale elektromagnetyczne w światłowodach i ich rola w transmisji danych.
- 5. Ekrany LCD i LED zasady działania oraz wykorzystanie efektów optycznych w technologii wyświetlaczy.

Wstęp do programowania w języku Java

- 1. Podstawowe typy danych oraz instrukcje warunkowe.
- 2. Działanie różnych typów pętli w Java.
- 3. Zagadnienie tworzenia klas, obiektów oraz korzystanie z konstruktorów.
- 4. Mechanizm dziedziczenia i kompozycji.
- 5. Interfejsy, wyrażenia lambda i klasy wewnętrzne.
- 6. Obsługa wyjątków, asercji.
- 7. Zagadnienia związane z programowaniem generycznym.
- 8. Kolekcje w Java.

Relacyjne bazy danych

- 1. Podstawy modelu relacyjnego, diagramy ERD (Entity-Relationship Diagram), normalizacja danych.
- 2. Podstawy SQL, funkcje agregujące SQL.
- 3. Łączenie tabel.
- 4. Projektowanie baz danych dla aplikacji webowych.
- 5. Bezpieczeństwo baz danych w aplikacjach webowych.
- 6. Wzorzec projektowy MVC.

Inżynieria oprogramowania

- 1. Procesy wytwarzania oprogramowania i ich modele.
- 2. Inżynieria wymagań dla systemów oprogramowania.
- 3. Metody analizy i modelowania oprogramowania.

- 4. Projektowanie architektoniczne systemów oprogramowania.
- 5. Wzorce architektoniczne i ich zastosowania, ogólne architektury aplikacji.
- 6. Walidacja i testowanie oprogramowania.

Systemy czasu rzeczywistego

- 1. Rodzaje, klasy i przykłady systemów czasu rzeczywistego (SCR).
- 2. Opis jakości i skuteczności działania SCR za pomocą funkcji zysku.
- 3. Priorytety statyczne i dynamiczne w SCR.
- 4. Algorytmy szeregowania zadań z wywłaszczeniem stosowane w SCR.
- 5. Zjawisko inwersji priorytetów i sposoby zapobiegania w SCR.

Sztuczna inteligencja

- 1. Test Turinga, komunikacja Człowiek-Komputer (ELIZA).
- 2. Algorytmy wyszukiwania i rozwiązywania problemów w praktyce.
- 3. Przetwarzanie języka naturalnego i metody przygotowania tekstu do NLP.
- 4. Uczenie maszynowe zadania klasyfikacyjne, drzewa decyzyjne, las losowy.
- 5. Uczenie maszynowe zadania regresyjne, regresja Liniowa.

Metody statystyczne w projektach inżynierskich

- 1. Miary/statystyki opisowe.
- 2. Testowanie hipotez.
- 3. Analiza danych (analiza szeregów czasowych, analiza wariacji (ANOVA), analiza regresji).
- 4. Oprogramowanie statystyczne.
- 5. Eksploracja danych i interpretacja wyników.

Systemy wbudowane

- 1. Budowa i zasada działania mikrokontrolera.
- 2. Systemy wbudowane sterowane mikrokontrolerami.
- 3. Programowanie mikrokontrolerów.
- 4. Pamięci w systemach wbudowanych.
- 5. Układy peryferyjne i magistrale transmisji danych.

Programowanie robotów

- 1. Podstawy robotyki: definicja robota i robotyki; rodzaje robotów (mobilne, stacjonarne, przemysłowe, humanoidalne, serwisowe); podstawowe elementy budowy robota.
- 2. Algorytmy unikania przeszkód i poruszania się w przestrzeni.
- 3. Algorytmy planowania ścieżki (A*, Dijkstra, BFS, DFS).
- 4. Rodzaje sensorów: sensory kontaktowe, ultradźwiękowe, LIDAR, kamery, GPS, IMU.
- 5. Sensory do wykrywania przeszkód i nawigacji oraz zasady ich działania (np. sonar, czujniki podczerwieni).

Programowanie sieciowe

- 1. Wielowątkowość w Javie (Runnable i callable).
- 2. Aplikacje klient serwer.
- 3. Wybrane mikro usługi i sposoby ich działania.

Podstawy programowania współbieżnego

- 1. Abstrakcja współbieżności.
- 2. Klasyczne problemy synchronizacji procesów.
- 3. Narzędzia synchronizacji procesów.
- 4. Procesy ciężkie i procesy lekkie w systemie Linux.
- 5. Komunikacja międzyprocesowa (IPC).

Programowanie aplikacji internetowych

- 1. Elementy niezbędne do wdrożenia i uruchomienia aplikacji stworzonej w technologii Java Enterprise Edition (Java EE).
- 2. Środowiska programistyczne wspierające programowanie w Java EE.
- 3. Serwlet: budowa i zasada działania.
- 4. Sposoby tworzenia i obsługi sesji na przykładzie aplikacji internetowej Java EE.
- 5. Baza danych w aplikacji Java EE: porównanie Java Database Connectivity (JDBC) i Java Persistance API (JPA).
- 6. Podstawy funkcjonowania i możliwości stron tworzonych przy użyciu frameworków: Java Server Pages (JSP), Java Server Faces (JSF).

Administracja serwerami WWW

- 1. Algorytm nawiązywania połączenia HTTPS.
- 2. Generowanie certyfikatów.
- 3. Główne typy serwerów proxy.
- 4. Funkcje wirtualnych hostów na serwerze HTTP/HTTPS.

E-biznes

- 1. Bezpieczeństwo w e-biznesie: zagrożenia w e-biznesie (phishing, malware, naruszenia danych). Certyfikaty SSL i ich znaczenie. RODO i ochrona danych osobowych w e-biznesie.
- 2. Definicja i charakterystyka e-biznesu oraz e-commerce. Modele biznesowe w Internecie. Relacje biznesowe (np. B2B, B2C, C2C, G2C).

Projektowanie wizualne i tworzenie interfejsów

- 1. Techniki UI/UX związane z użytkownikiem.
- 2. Prototypowanie interfejsów użytkownika.
- 3. Ewaluacja interfejsów użytkownika.

Kryptografia

- 1. Podstawowe elementy kryptografii.
- 2. Schematy algorytmów szyfrowania symetrycznego.
- 3. Szyfrowanie i schematy podpisów cyfrowych.
- 4. Kryptograficzne funkcje Skrótu.
- 5. Schematy identyfikacji i uwierzytelniania.
- 6. Kryptografia na krzywych eliptycznych.

Podstawy modelowania i symulacji

- 1. Etapy tworzenia modelu matematycznego. Kategorie modelu.
- 2. Układy I rzędu (np. układ RC).
- 3. Układy II rzędu (np. ruch w polu centralnym, drgania sprzężone).
- 4. Modelowanie liczebności populacji i modele epidemii.

Testowanie oprogramowania

1. Typy i poziomy testowania.

- 2. Metody testowania.
- 3. Projektowanie testów.
- 4. Automatyzacja testowania.
- 5. Zarządzanie testowaniem.
- 6. Dokumentacja testowa.
- 7. Narzędzia i środowiska testowe.

Wzorce projektowe

- 1. Ogólne określenie wzorca wg Christophera Alexandra.
- 2. Ogólne cechy wzorca projektowego.
- 3. Wybrane wzorce projektowe: behawioralne, kreacyjne, strukturalne oraz ich zastosowania.

Inżynieria i analiza danych

- 1. Podstawowe operacje na tablicach numpy oraz praca z obiektami DataFrame i Series w pandas.
- 2. Podstawy statystyki z wykorzystaniem Pythona (pomiar tendencji centralnej i dyspersji, współczynnik korelacji i kowariancja, centralne twierdzenie graniczne, testy statystyczne i rozkłady prawdopodobieństwa).
- 3. Techniki czyszczenia i przygotowywania danych do analizy.
- 4. Techniki odczytywania i zapisywania danych (m.in. tekstowych, binarnych, interfejs sieciowy).
- 5. Wizualizacja danych w języku Python rodzaje wykresów i wizualizacja zależności.
- 6. Analiza regresyjna (regresja liniowa, wielomianowa, logistyczna), ocena skuteczności modelu (m.in. R², błąd średniokwadratowy) z językiem Python.
- 7. Klasyfikacja (naiwny klasyfikator Bayesa, drzewa decyzyjne, maszyny wektorów nośnych (SVM)), podział danych na zestaw uczący i testowy oraz ocena jakości modelu z językiem Python.
- 8. Redukcja wymiarowości za pomocą PCA oraz analiza skupień (K-means, DBSCAN) i ocena jakości.
- 9. Przetwarzanie i analiza dużych zbiorów danych w języku Python.

Fizyczne podstawy działania urządzeń informatycznych

- 1. Zasada działania tranzystora w elektronice cyfrowej.
- 2. Wykorzystanie laserów w odczycie i zapisie danych.

- 3. Magnetyczne nośniki danych i ich mechanizmy zapisu.
- 4. Fale elektromagnetyczne w światłowodach i ich rola w transmisji danych.
- 5. Ekrany LCD i LED zasady działania oraz wykorzystanie efektów optycznych w technologii wyświetlaczy.

Wstęp do programowania w języku Java

- 1. Podstawowe typy danych oraz instrukcje warunkowe.
- 2. Działanie różnych typów pętli w Java.
- 3. Zagadnienie tworzenia klas, obiektów oraz korzystanie z konstruktorów.
- 4. Mechanizm dziedziczenia i kompozycji.
- 5. Interfejsy, wyrażenia lambda i klasy wewnętrzne.
- 6. Obsługa wyjątków, asercji.
- 7. Zagadnienia związane z programowaniem generycznym.
- 8. Kolekcje w Java.

Relacyjne bazy danych

- 1. Podstawy modelu relacyjnego, diagramy ERD (Entity-Relationship Diagram), normalizacja danych.
- 2. Podstawy SQL, funkcje agregujące SQL.
- 3. Łączenie tabel.
- 4. Projektowanie baz danych dla aplikacji webowych.
- 5. Bezpieczeństwo baz danych w aplikacjach webowych.
- 6. Wzorzec projektowy MVC.

Inżynieria oprogramowania

- 1. Procesy wytwarzania oprogramowania i ich modele.
- 2. Inżynieria wymagań dla systemów oprogramowania.
- 3. Metody analizy i modelowania oprogramowania.
- 4. Projektowanie architektoniczne systemów oprogramowania.
- 5. Wzorce architektoniczne i ich zastosowania, ogólne architektury aplikacji.

6. Walidacja i testowanie oprogramowania.

Systemy czasu rzeczywistego

- 1. Rodzaje, klasy i przykłady systemów czasu rzeczywistego (SCR).
- 2. Opis jakości i skuteczności działania SCR za pomocą funkcji zysku.
- 3. Priorytety statyczne i dynamiczne w SCR.
- 4. Algorytmy szeregowania zadań z wywłaszczeniem stosowane w SCR.
- 5. Zjawisko inwersji priorytetów i sposoby zapobiegania w SCR.

Sztuczna inteligencja

- 1. Test Turinga, komunikacja Człowiek-Komputer (ELIZA).
- 2. Algorytmy wyszukiwania i rozwiązywania problemów w praktyce.
- 3. Przetwarzanie języka naturalnego i metody przygotowania tekstu do NLP.
- 4. Uczenie maszynowe zadania klasyfikacyjne, drzewa decyzyjne, las losowy.
- 5. Uczenie maszynowe zadania regresyjne, regresja Liniowa.

Metody statystyczne w projektach inżynierskich

- 1. Miary/statystyki opisowe.
- 2. Testowanie hipotez.
- 3. Analiza danych (analiza szeregów czasowych, analiza wariacji (ANOVA), analiza regresji).
- 4. Oprogramowanie statystyczne.
- 5. Eksploracja danych i interpretacja wyników.

Systemy wbudowane

- 1. Budowa i zasada działania mikrokontrolera.
- 2. Systemy wbudowane sterowane mikrokontrolerami.
- 3. Programowanie mikrokontrolerów.
- 4. Pamięci w systemach wbudowanych.
- 5. Układy peryferyjne i magistrale transmisji danych.

Programowanie robotów

1. Podstawy robotyki: definicja robota i robotyki; rodzaje robotów (mobilne, stacjonarne, przemysłowe, humanoidalne, serwisowe); podstawowe elementy budowy robota.

- 2. Algorytmy unikania przeszkód i poruszania się w przestrzeni.
- 3. Algorytmy planowania ścieżki (A*, Dijkstra, BFS, DFS).
- 4. Rodzaje sensorów: sensory kontaktowe, ultradźwiękowe, LIDAR, kamery, GPS, IMU.
- 5. Sensory do wykrywania przeszkód i nawigacji oraz zasady ich działania (np. sonar, czujniki podczerwieni).

Programowanie sieciowe

- 1. Wielowatkowość w Javie (Runnable i callable).
- 2. Aplikacje klient serwer.
- 3. Wybrane mikro usługi i sposoby ich działania.

Podstawy programowania współbieżnego

- 1. Abstrakcja współbieżności.
- 2. Klasyczne problemy synchronizacji procesów.
- 3. Narzędzia synchronizacji procesów.
- 4. Procesy ciężkie i procesy lekkie w systemie Linux.
- 5. Komunikacja międzyprocesowa (IPC).

Programowanie aplikacji internetowych

- 1. Elementy niezbędne do wdrożenia i uruchomienia aplikacji stworzonej w technologii Java Enterprise Edition (Java EE).
- 2. Środowiska programistyczne wspierające programowanie w Java EE.
- 3. Serwlet: budowa i zasada działania.
- 4. Sposoby tworzenia i obsługi sesji na przykładzie aplikacji internetowej Java EE.
- 5. Baza danych w aplikacji Java EE: porównanie Java Database Connectivity (JDBC) i Java Persistance API (JPA).
- 6. Podstawy funkcjonowania i możliwości stron tworzonych przy użyciu frameworków: Java Server Pages (JSP), Java Server Faces (JSF).

Administracja serwerami WWW

Algorytm nawiązywania połączenia HTTPS.

- 2. Generowanie certyfikatów.
- 3. Główne typy serwerów proxy.
- 4. Funkcje wirtualnych hostów na serwerze HTTP/HTTPS.

E-biznes

- 1. Bezpieczeństwo w e-biznesie: zagrożenia w e-biznesie (phishing, malware, naruszenia danych). Certyfikaty SSL i ich znaczenie. RODO i ochrona danych osobowych w e-biznesie.
- 2. Definicja i charakterystyka e-biznesu oraz e-commerce. Modele biznesowe w Internecie. Relacje biznesowe (np. B2B, B2C, C2C, G2C).

Projektowanie wizualne i tworzenie interfejsów

- 1. Techniki UI/UX związane z użytkownikiem.
- 2. Prototypowanie interfejsów użytkownika.
- 3. Ewaluacja interfejsów użytkownika.

Kryptografia

- 1. Podstawowe elementy kryptografii.
- 2. Schematy algorytmów szyfrowania symetrycznego.
- 3. Szyfrowanie i schematy podpisów cyfrowych.
- 4. Kryptograficzne funkcje Skrótu.
- 5. Schematy identyfikacji i uwierzytelniania.
- 6. Kryptografia na krzywych eliptycznych.

Podstawy modelowania i symulacji

- 1. Etapy tworzenia modelu matematycznego. Kategorie modelu.
- 2. Układy I rzędu (np. układ RC).
- 3. Układy II rzędu (np. ruch w polu centralnym, drgania sprzężone).
- 4. Modelowanie liczebności populacji i modele epidemii.

Testowanie oprogramowania

- 1. Typy i poziomy testowania.
- 2. Metody testowania.

- 3. Projektowanie testów.
- 4. Automatyzacja testowania.
- 5. Zarządzanie testowaniem.
- 6. Dokumentacja testowa.
- 7. Narzędzia i środowiska testowe.

Wzorce projektowe

- 1. Ogólne określenie wzorca wg Christophera Alexandra.
- 2. Ogólne cechy wzorca projektowego.
- 3. Wybrane wzorce projektowe: behawioralne, kreacyjne, strukturalne oraz ich zastosowania.

Inżynieria i analiza danych

- 1. Podstawowe operacje na tablicach numpy oraz praca z obiektami DataFrame i Series w pandas.
- 2. Podstawy statystyki z wykorzystaniem Pythona (pomiar tendencji centralnej i dyspersji, współczynnik korelacji i kowariancja, centralne twierdzenie graniczne, testy statystyczne i rozkłady prawdopodobieństwa).
- 3. Techniki czyszczenia i przygotowywania danych do analizy.
- 4. Techniki odczytywania i zapisywania danych (m.in. tekstowych, binarnych, interfejs sieciowy).
- 5. Wizualizacja danych w języku Python rodzaje wykresów i wizualizacja zależności.
- 6. Analiza regresyjna (regresja liniowa, wielomianowa, logistyczna), ocena skuteczności modelu (m.in. R², błąd średniokwadratowy) z językiem Python.
- 7. Klasyfikacja (naiwny klasyfikator Bayesa, drzewa decyzyjne, maszyny wektorów nośnych (SVM)), podział danych na zestaw uczący i testowy oraz ocena jakości modelu z językiem Python.
- 8. Redukcja wymiarowości za pomocą PCA oraz analiza skupień (K-means, DBSCAN) i ocena jakości.
- 9. Przetwarzanie i analiza dużych zbiorów danych w języku Python.
- I. Wstęp do Matematyki
- 1. Działania na Liczbach i Zbiorach

Liczby:

- Naturalne ((\mathbb{N})): Liczby używane do liczenia (1, 2, 3, ...).
- Całkowite ((\mathbb{Z})): Liczby naturalne, ich negacje i zero (..., -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, ...).
- Wymierne ((\mathbb{Q})): Liczby, które można przedstawić jako ułamek (\frac{a}{b}), gdzie (a) i (b) są całkowite, a (b \neq 0).
- **Niewymierne**: Liczby, które nie mogą być zapisane jako ułamek (\frac{a}{b}) (np. (\sqrt{2}), (\pi)).
- **Rzeczywiste** ((\mathbb{R})): Wszystkie liczby wymierne i niewymierne.

Operacje na liczbach:

- **Dodawanie (+)**: Łączenie dwóch liczb w jedną większą.
- Odejmowanie (-): Znajdowanie różnicy między dwiema liczbami.
- Mnożenie ((\times)): Powtarzane dodawanie.
- Dzielenie ((\div)): Rozdzielanie liczby na równe części.
- Potęgowanie: Mnożenie liczby przez siebie określoną ilość razy ((a^b)).
- Pierwiastkowanie: Odwrotność potęgowania ((\sqrt{a})).

Zbiory:

- **Definicja zbioru**: Kolekcja unikalnych elementów (np. (A = {1, 2, 3})).
- **Elementy**: Pojedyncze obiekty w zbiorze.
- **Podzbiory**: Zbiory, które zawierają tylko elementy z większego zbioru (np. ({1, 2}) jest podzbiorem ({1, 2, 3})).

Operacje na zbiorach:

- Suma ((A \cup B)): Wszystkie elementy, które są w (A) lub w (B) lub w obu.
- Iloczyn ((A \cap B)): Elementy wspólne dla zbiorów (A) i (B).
- Różnica ((A B)): Elementy, które są w (A), ale nie ma ich w (B).
- **Dopełnienie**: Wszystkie elementy nie należące do danego zbioru.

Zbiory specjalne:

- Zbiór pusty ((\emptyset)): Zbiór bez żadnych elementów.
- **Zbiór skończony**: Zbiór z ograniczoną liczbą elementów.
- **Zbiór nieskończony**: Zbiór z nieskończoną liczbą elementów.

2. Rozwiązywanie Równań i Nierówności

Równania:

- **Równania liniowe**: Postać (ax + b = 0).
  - **Przykład**: $(2x + 3 = 0 \setminus Rightarrow x = -\{frac\{3\}\{2\}\})$.
- Równania kwadratowe: Postać (ax^2 + bx + c = 0).
  - **Rozwiązanie**: Wzór kwadratowy (x = $\frac{b^2 4ac}{2a}$).
- **Równania wykładnicze**: Zmienna jest wykładnikiem potęgi (np. (2^x = 8)).
  - Rozwiązanie: (x = 3).
- **Równania logarytmiczne**: Zmienna jest argumentem logarytmu (np. (\log_2(x) = 3)).
  - Rozwiązanie: (x = 8).

Metody rozwiązywania równań:

- 1. Podstawianie: Zamiana jednej zmiennej na wyrażenie z innej zmiennej.
- 2. Eliminacja: Usunięcie jednej zmiennej z równań.
- 3. Faktoryzacja: Rozkładanie na czynniki wielomianów.

Nierówności:

- Nierówności liniowe: Postać (ax + b > 0).
  - **Przykład**: $(2x 4 > 0 \setminus Rightarrow x > 2)$.
- Nierówności kwadratowe: Postać (ax^2 + bx + c < 0).
  - **Rozwiązanie**: Znalezienie przedziałów, w których nierówność jest prawdziwa poprzez analizę miejsc zerowych.

Metody rozwiązywania nierówności:

- 1. Przekształcenia algebraiczne: Podobne do rozwiązywania równań.
- 2. Wykresy: Rysowanie wykresów funkcji i sprawdzanie, gdzie funkcja spełnia nierówność.
- 3. Przedziały: Sprawdzanie wartości funkcji w różnych przedziałach.

3. Podstawowe Własności Funkcji

Definicja funkcji:

- **Funkcja** to przyporządkowanie każdemu elementowi z **dziedziny** dokładnie jeden element w **przeciwdziedzinie**.
  - Notacja: (f: A \rightarrow B), gdzie (A) to dziedzina, a (B) to przeciwdziedzina.

Rodzaje funkcji:

- **Liniowe**: (f(x) = ax + b)
  - **Przykład**: (f(x) = 2x + 3)
- **Kwadratowe**: $(f(x) = ax^2 + bx + c)$
  - **Przykład**: $(f(x) = x^2 4x + 4)$
- Wykładnicze: (f(x) = a \cdot b^x)
  - Przykład: ($f(x) = 2^x$)
- Logarytmiczne: (f(x) = a \cdot \log_b(x) + c)
  - $\circ$ **Przykład**: (f(x) = \log_2(x))
- **Trygonometryczne**: $(f(x) = a \cdot (x) + b)$, $(f(x) = a \cdot (x) + b)$, itd.
  - **Przykład**: ($f(x) = \sin(x)$)

Własności funkcji:

- Ciągłość: Funkcja jest ciągła, jeśli jej wykres nie ma przerw.
  - **Przykład**: Funkcja liniowa (f(x) = 2x + 3) jest ciągła.
- Różniczkowalność: Funkcja jest różniczkowalna w punkcie, jeśli ma tam pochodną.
  - **Przykład**: ($f(x) = x^2$) jest różniczkowalna wszędzie.
- Monotoniczność:

```
• Rosnąca: ( f(x_1) < f(x_2) ) dla ( x_1 < x_2 ).
```

- Malejąca: $(f(x_1) > f(x_2)) dla (x_1 < x_2)$.
- Symetria:
  - Parzysta: (f(-x) = f(x))
    - Przykład: $(f(x) = x^2)$
  - Nieparzysta: (f(-x) = -f(x))
    - Przykład: $(f(x) = x^3)$

4. Ciągi Liczbowe

Definicja ciągu:

• Ciąg to uporządkowana sekwencja liczb, gdzie każda liczba nazywana jest wyrazem ciągu.

Ciąg Arytmetyczny:

- **Definicja**: Ciąg, w którym każdy wyraz jest sumą poprzedniego wyrazu i stałej różnicy (d).
  - **Wzór n-tego wyrazu**: (a_n = a_1 + (n-1)d)
  - Suma n wyrazów: (S_n = \frac{n}{2} \cdot (2a_1 + (n-1)d))
- Przykład:
  - $\circ$ (a 1 = 2), (d = 3)
  - o Ciag: 2, 5, 8, 11, 14, ...

Ciąg Geometryczny:

- **Definicja**: Ciąg, w którym każdy wyraz jest iloczynem poprzedniego wyrazu i stałego ilorazu (q).
  - Wzór n-tego wyrazu: ($a_n = a_1 \cdot cdot q^{n-1}$)
  - Suma n wyrazów: $(S_n = a_1 \cdot d_1 q^n){1 q}) dla (q \cdot q)$
- Przykład:
  - $\circ$ (a 1 = 3), (q = 2)
  - o Ciąg: 3, 6, 12, 24, 48, ...

Ciągi Rekurencyjne:

- **Definicja**: Ciąg, w którym każdy wyraz jest określany na podstawie poprzednich wyrazów.
- Przykład: Ciąg Fibonacciego
  - $\circ$ (a_1 = 0), (a_2 = 1)
  - $\circ$ (a_n = a_{n-1} + a_{n-2}) dla (n > 2)
  - o Ciag: 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, ...

Metody rozwiązywania ciągów rekurencyjnych:

1. **Metoda charakterystyczna**: Tworzenie równania charakterystycznego i znajdowanie jego pierwiastków.

2. **Metoda iteracyjna**: Obliczanie wyrazów ciągu krok po kroku.

5. Algebra Wektorów

Definicja wektora:

- Wektor to obiekt mający zarówno wielkość (długość) jak i kierunek.
- **Przykład**: Wektor (\vec{v} = (3, 4)) w przestrzeni 2D.

Iloczyn Skalarny ((\vec{u} \cdot \vec{v})):

- **Definicja**: Suma iloczynów odpowiadających sobie współrzędnych wektorów.
  - $\circ$ (\vec{u} \cdot \vec{v} = u_1v_1 + u_2v_2 + \ldots + u_nv_n)
- Własności:
  - Symetryczność: (\vec{u} \cdot \vec{v} = \vec{v} \cdot \vec{u})
  - Liniowość: (\vec{u} \cdot (\vec{v} + \vec{w}) = \vec{u} \cdot \vec{v} + \vec{u} \cdot \vec{w})
- Zastosowania:
  - Obliczanie kąta między wektorami: (\cos(\theta) = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{u}| |\vec{v}|})
  - Obliczanie długości wektora: (|\vec{u}| = \sqrt{\vec{u} \cdot \vec{u}})

Iloczyn Wektorowy ((\vec{u} \times \vec{v})):

- **Definicja**: Operacja wykonywana tylko w przestrzeni 3D, wynik jest wektorem prostopadłym do płaszczyzny wyznaczonej przez (\vec{u}) i (\vec{v}).
  - $\circ$ (\vec{u}\times\vec{v} = (u_2v_3 u_3v_2, u_3v_1 u_1v_3, u_1v_2 u_2v_1))
- Własności:
  - Antysymetryczność: (\vec{u} \times \vec{v} = -(\vec{v} \times \vec{u}))
  - Brak komutatywności: (\vec{u} \times \vec{v} \neq \vec{v} \times \vec{u})
- Zastosowania:
  - Obliczanie momentu siły.
  - Znajdowanie prostopadłych wektorów.

Działania na Wektorach:

- Dodawanie:
  - o Dodajemy odpowiadające sobie współrzędne.
  - $\circ$ (\vec{u} + \vec{v} = (u_1 + v_1, u_2 + v_2, \ldots, u_n + v_n))
- Odejmowanie:
  - Odejmujemy odpowiadające sobie współrzędne.

```
\circ (\vec{u} - \vec{v} = (u_1 - v_1, u_2 - v_2, \ldots, u_n - v_n))
```

• Mnożenie przez skalar:

- Mnożymy każdą współrzędną przez liczbę.
- $\circ$ (k \cdot \vec{u} = (k \cdot u_1, k \cdot u_2, \ldots, k \cdot u_n))

• Przekształcenia liniowe:

o Mnożenie macierzą przez wektor, zmieniając jego kierunek i/lub długość.

• Kombinacje liniowe:

- o Dodawanie wektorów pomnożonych przez skalar.
- o (\vec{w} = a \cdot \vec{u} + b \cdot \vec{v})

II. Podstawy Programowania

1. Typy Danych

Podstawowe Typy:

- int: Liczby całkowite (np. 1, -5, 42).
- float: Liczby zmiennoprzecinkowe (np. 3.14, -0.001).
- char: Pojedynczy znak (np. 'a', 'Z', '3').
- bool: Wartości logiczne (true, false).

Typy Złożone:

- **Tablice**: Kolekcje elementów tego samego typu (np. int[] numbers = {1, 2, 3};).
- Struktury: Grupy różnych typów danych (np. struktura Student zawierająca int id, string name).
- Wskaźniki: Zmienne przechowujące adresy innych zmiennych.

Typy Abstrakcyjne:

- Klasy: Szablony dla obiektów, zawierające atrybuty i metody.
- Obiekty: Instancje klas.

2. Zmienne, Operatory, Wyrażenia, Instrukcje

Zmienne:

- **Deklaracja**: Określenie typu i nazwy zmiennej (np. int age;).
- Inicjalizacja: Nadanie zmiennej początkowej wartości (np. int age = 25;).
- Zakres: Obszar, w którym zmienna jest dostępna (lokalny vs globalny).

Operatory:

• Arytmetyczne: +, -, *, /, %.

```
Logiczne: && (AND), | | (OR), ! (NOT).
Relacyjne: ==, !=, <, >, <=, >=.
Bitowe: &, |, ^, ~, <<, >>.
```

Wyrażenia:

• **Składnia**: Kombinacja zmiennych, operatorów i wartości, które obliczają wartość.

```
Przykład: x + y * 2
```

Instrukcje:

```
• Przypisanie: x = 5;
```

- Wywołanie funkcji: print("Hello");
- **Blok kodu**: Zbiór instrukcji w nawiasach klamrowych { . . . }

3. Instrukcja Złożona, Instrukcje Sterujące

Instrukcje Złożone:

- Bloki kodu: Grupowanie wielu instrukcji razem.
  - Przykład:

```
if (x > 0) {
    printf("x jest dodatnie");
    x = x - 1;
}
```

Instrukcje Sterujące:

- Warunkowe:
  - o if: Wykonuje blok kodu, jeśli warunek jest prawdziwy.

```
if (x > 0) {
    // kod
}
```

o else: Wykonuje blok kodu, jeśli poprzedni warunek jest fałszywy.

```
if (x > 0) {
    // kod
} else {
    // inny kod
}
```

o switch: Wybiera blok kodu do wykonania na podstawie wartości zmiennej.

```
switch (day) {
    case 1:
        printf("Poniedziałek");
        break;
    case 2:
        printf("Wtorek");
        break;
    // ...
}
```

• Pętle:

o for: Powtarza blok kodu określoną liczbę razy.

```
for (int i = 0; i < 10; i++) {
    printf("%d\n", i);
}</pre>
```

o while: Powtarza blok kodu, dopóki warunek jest prawdziwy.

```
while (x > 0) {
    printf("%d\n", x);
    x--;
}
```

o do-while: Podobne do while, ale gwarantuje wykonanie bloku kodu przynajmniej raz.

```
do {
    printf("x jest: %d\n", x);
    x--;
} while (x > 0);
```

• Skoki:

- o break: Przerywa działanie pętli lub instrukcji switch.
- o continue: Pomija bieżącą iterację pętli i przechodzi do następnej.
- o return: Zwraca wartość z funkcji i kończy jej działanie.

4. Funkcje i Struktura Programu

Funkcje:

• **Definicja**: Blok kodu wykonujący określone zadanie.

o Przykład w C:

```
int dodaj(int a, int b) {
   return a + b;
}
```

- Deklaracja: Informuje kompilator o istnieniu funkcji.
  - o Przykład:

```
int dodaj(int a, int b);
```

- Wywołanie: Użycie funkcji w kodzie.
  - Przykład:

```
int wynik = dodaj(3, 4);
```

Parametry:

- Przekazywanie przez wartość: Kopiowanie wartości zmiennej do funkcji.
  - Przykład:

```
void zmien(int x) {
    x = 10;
}
```

- **Przekazywanie przez referencję**: Przekazywanie adresu zmiennej, umożliwiające modyfikację oryginalnej zmiennej.
  - Przykład:

```
void zmien(int *x) {
    *x = 10;
}
```

Struktura Programu:

- Funkcja main: Punkt wejścia programu.
  - o Przykład:

```
int main() {
    // Kod programu
    return 0;
}
```

- Funkcje pomocnicze: Dodatkowe funkcje wykonywane przez main lub inne funkcje.
- Modularność: Podział programu na mniejsze, niezależne części (funkcje), co ułatwia zarządzanie kodem.

5. Tablice Jednowymiarowe oraz Dwuwymiarowe

Tablice Jednowymiarowe:

• Deklaracja:

```
C: int numbers[5];Python: numbers = [1, 2, 3, 4, 5]
```

- Indeksowanie:
  - Rozpoczyna się od 0.
  - **Przykład**: numbers [0] odnosi się do pierwszego elementu.
- Operacje:
  - o Dodawanie, usuwanie, modyfikowanie elementów.

Tablice Dwuwymiarowe:

Deklaracja:

```
C: int matrix[3][3];Python: matrix = [[1,2,3], [4,5,6], [7,8,9]]
```

- Dostęp do elementów:
  - **C**: matrix[0][1] odnosi się do elementu w pierwszym wierszu, drugiej kolumnie.
  - Python: matrix[0][1]
- Operacje:
  - o Iteracja po wierszach i kolumnach.
  - Modyfikowanie elementów.
- 6. Parametry Funkcji Typu Wskaźnikowego. Tablice i Wskaźniki

Wskaźniki:

• **Definicja**: Zmienne przechowujące adresy pamięci innych zmiennych.

o Przykład w C:

```
int a = 10;
int *p = &a; // p przechowuje adres zmiennej a
```

- Operacje:
  - **Dereferencja**: Pobieranie wartości pod adresem.

```
int value = *p; // value = 10
```

• **Arytmetyka wskaźników**: Zmiana adresu wskaźnika.

```
p = p + 1;
```

Tablice a Wskaźniki:

- **Związek**: Nazwa tablicy jest wskaźnikiem do jej pierwszego elementu.
  - o Przykład:

```
int numbers[5] = {1, 2, 3, 4, 5};
int *p = numbers; // p wskazuje na numbers[0]
```

- Przekazywanie do funkcji:
  - Tablice są przekazywane jako wskaźniki, co pozwala na modyfikację oryginalnych danych.

```
void printFirst(int *arr) {
    printf("%d\n", arr[0]);
}
```

7. Struktury

Definicja:

- Struktura to typ danych, który pozwala na grupowanie różnych typów danych pod jedną nazwą.
- Przykład w C:

```
struct Student {
   int id;
   char name[50];
   float gpa;
};
```

Zastosowania:

- Organizacja danych: Ułatwia przechowywanie powiązanych informacji.
  - o Przykład: Reprezentacja studenta z identyfikatorem, imieniem i średnią ocen.
- Tworzenie złożonych typów: Pozwala na tworzenie bardziej zaawansowanych struktur danych.

III. Algorytmy i Struktury Danych

1. Złożoność Obliczeniowa. Notacja Asymptotyczna (Ο, Θ)

Złożoność Czasowa:

• Określa, jak czas wykonania algorytmu rośnie wraz z wielkością danych wejściowych.

Notacja Asymptotyczna:

- Big O (O): Górna granica złożoności. Opisuje najgorszy przypadek.
  - **Przykład**: Bubble Sort ma złożoność (O(n^2)).
- Big Θ (Θ): Ścisła granica złożoności. Opisuje zarówno górną, jak i dolną granicę.
  - Przykład: Merge Sort ma złożoność (Θ(n \log n)).

2. Algorytmy Wyszukiwania i Sortowania

Wyszukiwanie:

- Liniowe:
  - o Przeszukuje elementy jeden po drugim.
  - o Złożoność: (O(n))
  - **Przykład**: Szukanie liczby 5 w tablicy [1, 3, 5, 7, 9].
- Binarne:
  - O Działa na posortowanej tablicy, dzieląc ją na pół w każdym kroku.
  - Złożoność: (O(\log n))
  - **Przykład**: Szukanie liczby 5 w tablicy [1, 3, 5, 7, 9].

Sortowanie:

• Quick Sort:

- o Dzieli tablicę na mniejsze części wokół pivotu i sortuje je rekursywnie.
- **Złożoność**: Średnio (O(n \log n)), najgorszy (O(n^2)).

Merge Sort:

- o Dzieli tablicę na pół, sortuje każdą połowę i scala je.
- o **Złożoność**: (O(n \log n))

Bubble Sort:

- o Porównuje sąsiednie elementy i zamienia je, jeśli są w złej kolejności.
- **Złożoność**: (O(n^2))

Insertion Sort:

- Wstawia każdy element na właściwe miejsce w posortowanej części tablicy.
- **Złożoność**: Średnio (O(n^2)), najlepiej (O(n))

Selection Sort:

- Znajduje najmniejszy element i zamienia go z pierwszym, następnie powtarza dla reszty tablicy.
- **Złożoność**: (O(n^2))

3. Listy z Dowiązaniami

Listy Jednokierunkowe:

- **Definicja**: Węzły połączone wskaźnikami do następnego węzła.
- Struktura w C:

```
struct Node {
   int data;
   struct Node* next;
};
```

Operacje:

- o **Dodawanie**: Na początku, na końcu, w środku.
- Usuwanie: Z początku, z końca, z określonej pozycji.
- Przeszukiwanie: Przeglądanie listy w poszukiwaniu elementu.

Listy Dwukierunkowe:

• Definicja: Węzły połączone wskaźnikami do następnego i poprzedniego węzła.

Struktura w C:

```
struct Node {
   int data;
   struct Node* next;
   struct Node* prev;
};
```

Operacje:

- o **Dodawanie**: Na początku, na końcu, w środku.
- Usuwanie: Z początku, z końca, z określonej pozycji.
- Przeszukiwanie: Możliwość przeglądania listy w obu kierunkach.
- 4. Stosy, Kolejki, Kopiec Binarne, Kolejki Priorytetowe

Stos (LIFO - Last In, First Out):

- **Definicja**: Ostatni element dodany jest pierwszym usuwanym.
- Operacje:
  - push: Dodanie elementu na szczyt stosu.
  - o pop: Usuniecie elementu ze szczytu stosu.
- Przykład użycia: Cofanie operacji (np. w edytorach tekstu).

Kolejka (FIFO - First In, First Out):

- **Definicja**: Pierwszy element dodany jest pierwszym usuwanym.
- Operacje:
  - o enqueue: Dodanie elementu na końcu kolejki.
  - o dequeue: Usunięcie elementu z początku kolejki.
- **Przykład użycia**: Kolejki w sklepach, drukarek.

Kopiec Binarne:

- **Definicja**: Struktura drzewkowa, w której każdy rodzic ma maksymalnie dwóch potomków, a wartość rodzica jest większa lub mniejsza od wartości potomków (w zależności od typu kopca).
- Typy:
  - Min-Kopiec: Rodzic ma mniejszą wartość niż jego potomkowie.
  - Max-Kopiec: Rodzic ma większą wartość niż jego potomkowie.
- Operacje:

- Wstawianie: Dodanie elementu i utrzymanie właściwości kopca.
- Usuwanie: Usunięcie korzenia i przywrócenie właściwości kopca.

Kolejki Priorytetowe:

- **Definicja**: Kolejka, w której każdy element ma przypisany priorytet i element z najwyższym priorytetem jest usuwany jako pierwszy.
- Implementacja: Najczęściej za pomocą kopca binarnego.
- Przykład użycia: Zarządzanie zadaniami w systemie operacyjnym.
- 5. Drzewa (Binarne, BST, AVL, B-Drzewa)

Drzewa Binarne:

- **Definicja**: Struktura danych składająca się z węzłów, gdzie każdy węzeł ma maksymalnie dwóch potomków (lewy i prawy).
- Przykład:

Binary Search Tree (BST):

- **Definicja**: Drzewo binarne, w którym lewy potomek ma mniejszą wartość niż rodzic, a prawy potomek ma większą wartość.
- Zalety: Szybkie wyszukiwanie, dodawanie i usuwanie elementów.
- Przykład:

Drzewa AVL:

- **Definicja**: Samobalansujące BST, w którym różnica wysokości lewego i prawego poddrzewa każdego węzła nie przekracza 1.
- Zalety: Zapewnia (O(\log n)) złożoność operacji.

• Operacje Balansowania: Rotacje (prawo, lewo, podwójne).

B-Drzewa:

- Definicja: Drzewa o wielu dzieciach, używane głównie w bazach danych i systemach plików.
- Zalety: Efektywne przechowywanie i szybki dostęp do dużych zbiorów danych.
- Charakterystyka: Wszystkie liście znajdują się na tym samym poziomie, węzły mogą mieć wiele kluczy.

6. Grafy i Podstawowe Algorytmy Grafowe

Grafy:

- **Definicja**: Struktura danych składająca się z **wierzchołków** (nódów) i **krawędzi** (łączących wierzchołki).
- Rodzaje:
  - **Skierowane**: Krawędzie mają kierunek.
  - Nieskierowane: Krawędzie nie mają kierunku.
- Przykład Grafu Nieskierowanego:

Podstawowe Algorytmy Grafowe:

- BFS (Breadth-First Search):
  - Przeszukiwanie grafu poziomami.
  - Zastosowanie: Znalezienie najkrótszej ścieżki w grafie nieskierowanym.
- DFS (Depth-First Search):
  - Przeszukiwanie grafu zagłębiając się w głąb.
  - **Zastosowanie**: Wykrywanie cykli, topologiczne sortowanie.
- Dijkstra:
  - Algorytm znajdowania najkrótszej ścieżki w grafie z nieujemnymi wagami krawędzi.
  - Zastosowanie: Nawigacja GPS.
- Kruskal:
  - o Algorytm znajdowania minimalnego drzewa rozpinającego.
  - o Zastosowanie: Optymalizacja sieci, takich jak sieci drogowe czy telekomunikacyjne.
- Prim:

- o Podobny do Kruskala, ale zaczyna od jednego wierzchołka i rozszerza drzewo.
- o Zastosowanie: Podobne do Kruskala.

IV. Systemy Operacyjne

1. Rodzaje i Mechanizmy Działania Systemu Operacyjnego

Rodzaje Systemów Operacyjnych:

- Jednoukładowe (Monolithic):
  - Wszystkie funkcje systemu operacyjnego są w jednym dużym bloku kodu.
  - o Przykład: Linux.
- Wieloukładowe (Microkernel):
  - o Podstawowe funkcje w jądrze, reszta działa w przestrzeni użytkownika.
  - o Przykład: MINIX, QNX.
- Sieciowe:
  - o Zarządzają zasobami komputerów w sieci.
  - Przykład: Novell NetWare.
- Czasu Rzeczywistego (RTOS):
  - o Zapewniają szybką i przewidywalną reakcję na zdarzenia.
  - o Przykład: VxWorks.

Mechanizmy Działania:

- Zarządzanie Procesami: Tworzenie, planowanie i kończenie procesów.
- Zarządzanie Pamięcią: Alokacja pamięci dla procesów, pamięć wirtualna.
- System Plików: Organizacja, przechowywanie i dostęp do plików.
- **Sterowniki Urządzeń**: Komunikacja z sprzętem komputerowym.
- 2. Zadania Instalacyjne w Systemach Operacyjnych

Instalacja Systemu Operacyjnego:

- 1. Partycjonowanie Dysku:
  - o Podział dysku na mniejsze sekcje zwane partycjami.
  - Przykład: Partycja systemowa, partycja danych.
- 2. Wybór Systemu Plików:
  - Określenie struktury do przechowywania plików.
  - Przykłady: NTFS, ext4, FAT32.

3. Konfiguracja Sprzętu:

o Ustawienia BIOS/UEFI, sterowniki urządzeń.

Konfiguracja Początkowa:

- Ustawienia Sieciowe: Konfiguracja połączeń internetowych, adresów IP.
- Tworzenie Użytkowników: Definiowanie kont użytkowników.
- Bezpieczeństwo: Ustawienie haseł, polityk bezpieczeństwa.

3. Zarządzanie Użytkownikami, Uprawnienia

Konta Użytkowników:

- Tworzenie: Dodawanie nowych użytkowników do systemu.
  - Przykład w Linux:

sudo adduser nazwisko

- Usuwanie: Usuwanie istniejących użytkowników.
  - Przykład w Linux:

sudo deluser nazwisko

Uprawnienia:

- Rodzaje Uprawnień:
  - Odczyt (Read): Możliwość przeglądania pliku.
  - o Zapis (Write): Możliwość modyfikacji pliku.
  - Wykonanie (Execute): Możliwość uruchomienia pliku jako programu.
- Role Użytkowników:
  - o Administrator: Pełny dostęp do systemu.
  - o Standardowy: Ograniczony dostęp do zasobów.

Mechanizmy Kontroli Dostępu:

- ACL (Access Control List): Lista określająca, które użytkownicy mają jakie uprawnienia do pliku.
- **Grupy**: Umożliwiają zarządzanie uprawnieniami dla wielu użytkowników jednocześnie.
- Polityki Bezpieczeństwa: Reguły definiujące, co użytkownicy mogą robić w systemie.

4. Instalacja i Konfiguracja Oprogramowania

Metody Instalacji:

- Pakiety:
  - Używanie menedżerów pakietów (np. apt, yum w Linux) do instalacji.
  - o Przykład w Ubuntu:

```
sudo apt install nazwa_pakietu
```

- Instalatory:
  - o Programy graficzne lub tekstowe do instalacji oprogramowania (np. instalator Windows).
- Kompilacja ze Źródeł:
  - Pobieranie kodu źródłowego i kompilowanie go na własnym komputerze.
  - Przykład:

```
./configure
make
sudo make install
```

Zarządzanie Zależnościami:

- **Menedżery Pakietów**: Automatyczne pobieranie i instalacja zależności wymaganych przez oprogramowanie.
  - **Przykład**: npm dla Node.js, pip dla Pythona.

Aktualizacje:

- **Systemowe**: Aktualizacje samego systemu operacyjnego.
  - o Przykład w Linux:

```
sudo apt update
sudo apt upgrade
```

- Aplikacyjne: Aktualizacje zainstalowanych aplikacji.
  - o Przykład: Aktualizacja przeglądarki internetowej.

5. Zarządzanie Procesami

Proces:

• **Definicja**: Program w trakcie wykonywania, zawierający kod programu i jego aktualny stan.

• Stany Procesu:

- Nowy (New): Proces jest tworzony.
- Gotowy (Ready): Proces czeka na przydzielenie czasu procesora.
- Wykonywany (Running): Proces jest aktywnie wykonywany.
- o Zakończony (Terminated): Proces zakończył działanie.

Planowanie Procesów:

• Algorytmy Planowania:

- FIFO (First-In, First-Out): Pierwszy przybył, pierwszy obsłużony.
- Round Robin: Każdy proces otrzymuje określony kwant czasu.
- SJF (Shortest Job First): Procesy z najkrótszym czasem wykonania są obsługiwane jako pierwsze.
- **Priority**: Procesy z wyższym priorytetem są obsługiwane przed niższymi.

Tworzenie i Zakończenie Procesów:

• Tworzenie:

- o fork(): Tworzy nowy proces jako kopię bieżącego.
- exec(): Zastępuje kod bieżącego procesu innym programem.

Zakończenie:

- o Proces kończy działanie samodzielnie lub przez inny proces.
- wait(): Proces macierzysty oczekuje na zakończenie procesu potomnego.

6. Synchronizacja Procesów

Problemy Synchronizacji:

- Krytyczne Sekcje: Części kodu, które muszą być wykonywane przez jeden proces w danym czasie.
- **Wyścigi (Race Conditions)**: Sytuacje, w których wynik zależy od niekontrolowanego kolejności wykonywania procesów.

Mechanizmy Synchronizacji:

• Semafory:

- o Liczniki używane do kontrolowania dostępu do zasobów.
- **Typy**: Binarny (0 lub 1), Liczbowy.

Muteksy (Mutexes):

- Specjalny rodzaj semafora do ochrony pojedynczych zasobów.
- o Zapewniają, że tylko jeden proces może uzyskać dostęp do zasobu w danym czasie.

• Monitory:

- Abstrakcje programistyczne łączące mutex i warunki.
- Umożliwiają bardziej zaawansowane zarządzanie synchronizacją.

Przykłady:

 Problem Producenta i Konsumenta: Synchronizacja między procesem produkującym dane a procesem je konsumującym.

7. Zarządzanie Zasobami Pamięci Operacyjnej

Pamięć Wirtualna:

- **Definicja**: Technologia pozwalająca na używanie większej ilości pamięci niż fizycznie dostępna, poprzez korzystanie z dysku jako rozszerzenia RAM.
- Mechanizmy:
  - **Stronicowanie (Paging)**: Dzielenie pamięci na małe bloki (strony) i przechowywanie ich w pamięci fizycznej lub na dysku.
  - o Segmentacja (Segmentation): Podział pamięci na logiczne segmenty (np. kod, dane).

Alokacja Pamięci:

- Dynamiczna Alokacja: Przydzielanie pamięci w czasie wykonywania programu.
  - Funkcje w C: malloc(), calloc(), realloc(), free().
- Paging i Swapping:
  - o Paging: Przenoszenie stron między pamięcią RAM a dyskiem.
  - **Swapping**: Przenoszenie całych procesów między pamięcią RAM a dyskiem.

Mechanizmy Zarządzania Pamięcią:

- Zarządzanie Stronami: Tablice stron mapujące adresy wirtualne na fizyczne.
- TLB (Translation Lookaside Buffer): Bufor szybkiego dostępu do mapowania stron.

8. Zarządzanie Pamięcią Masowa

Systemy Plików:

- FAT (File Allocation Table): Prosty system plików używany w starszych systemach.
- NTFS (New Technology File System): Nowocześniejszy system plików używany w Windows.
- ext4: Powszechnie używany system plików w Linux.

Operacje na Plikach:

- Tworzenie: Inicjowanie nowego pliku.
- Usuwanie: Usuwanie istniejącego pliku.

• Modyfikacja: Zmiana zawartości pliku.

Zarządzanie Dyskiem:

- Alokacja Przestrzeni: Przydzielanie przestrzeni na dysku dla plików.
- **Defragmentacja**: Organizowanie fragmentów plików w celu optymalizacji dostępu.

9. System Plików

Struktura:

- Katalogi (Foldery): Organizują pliki w hierarchię.
- Metadane: Informacje o pliku, takie jak rozmiar, data utworzenia, uprawnienia.
- Uprawnienia: Kontrola dostępu do plików i katalogów.

Operacje:

- CRUD (Create, Read, Update, Delete):
  - o Create: Tworzenie plików/katalogów.
  - Read: Odczytywanie zawartości.
  - Update: Modyfikowanie zawartości.
  - o Delete: Usuwanie plików/katalogów.

Zarządzanie Dostępem:

- ACL (Access Control List): Lista kontrolna określająca, które użytkownicy mają jakie uprawnienia.
- Prawa Użytkowników: Określenie, kto może czytać, pisać, wykonywać pliki.

10. Bezpieczeństwo i Ochrona w Systemach Operacyjnych

Mechanizmy Ochrony:

- Uwierzytelnianie: Proces potwierdzania tożsamości użytkownika (np. hasło, token).
- Autoryzacja: Określanie, do jakich zasobów użytkownik ma dostęp.
- **Szyfrowanie**: Przekształcanie danych w formę nieczytelną bez klucza.

Zarządzanie Uprawnieniami:

- Role: Definiowanie różnych poziomów dostępu dla różnych grup użytkowników.
- **Grupy**: Organizowanie użytkowników w grupy z określonymi uprawnieniami.

Ochrona Danych:

- Kopie Zapasowe: Tworzenie kopii danych na wypadek utraty.
- Szyfrowanie Dysków: Ochrona całych dysków poprzez szyfrowanie danych.

1. Tautologie i Kontrtautologie w Rachunku Zdań i Kwantyfikatorów

Tautologie:

- **Definicja**: Formuły logiczne, które są zawsze prawdziwe niezależnie od wartości zmiennych.
  - **Przykład**: (p \lor \neg p) (Prawo wyłączonego środka).

Kontrtautologie:

- **Definicja**: Formuły logiczne, które są zawsze fałszywe niezależnie od wartości zmiennych.
  - Przykład: (p \land \neg p).

Rachunek Zdań:

- Operatory Logiczne:
  - AND ((\land)): Prawdziwe, gdy oba składniki są prawdziwe.
  - **OR** ((\lor)): Prawdziwe, gdy przynajmniej jeden składnik jest prawdziwy.
  - NOT ((\neg)): Odwraca wartość logiczną.
  - **IMPLIES ((\rightarrow))**: Fałszywe tylko wtedy, gdy pierwszy składnik jest prawdziwy, a drugi fałszywy.

Rachunek Kwantyfikatorów:

- Uniwersalny ((\forall)): "Dla każdego".
  - **Przykład**: (\forall x \in \mathbb{N}, x + 0 = x).
- Egzystencjalny ((\exists)): "Istnieje przynajmniej jeden".
  - **Przykład**: (\exists x \in \mathbb{N}, $x^2 = 4$).

2. Funkcje Zdaniowe

Definicja:

• **Funkcja zdaniowa** to funkcja logiczna, która przyjmuje wartości prawda/fałsz jako argumenty i zwraca wartość prawda/fałsz.

Przykłady:

- **Tautologie**: Zawsze prawdziwe (np. (p \lor \neg p)).
- **Sprzeczności**: Zawsze fałszywe (np. (p \land \neg p)).
- **Kontingencje**: Mogą być prawdziwe lub fałszywe w zależności od wartości zmiennych (np. (p \land q)).

3. Indukcja Matematyczna i Jej Zastosowania

Indukcja Matematyczna:

- Zasady:
  - 1. **Baza indukcyjna**: Dowodzenie twierdzenia dla pierwszego elementu (np. (n = 1)).
  - 2. **Krok indukcyjny**: Zakładanie, że twierdzenie jest prawdziwe dla (n), i dowodzenie dla (n + 1).

Przykład: Dowód sumy pierwszych (n) liczb naturalnych

- **Twierdzenie**: $(1 + 2 + 3 + \text{ldots} + n = \text{frac}\{n(n+1)\}\{2\})$
- Baza indukcyjna ((n = 1)):
  - $\circ$ (1 = \frac{1(1+1)}{2} = 1) prawdziwe.
- Krok indukcyjny:
  - Zakładamy, że ($1 + 2 + \text{ldots} + n = \frac{n(n+1)}{2}$).
  - Musimy pokazać, że $(1 + 2 + \cdot 1 + n + (n+1) = \frac{(n+1)(n+2)}{2})$.
  - Dodajemy (n + 1) do obu stron: [$\frac{n(n+1)}{2} + (n + 1) = \frac{n(n+1) + 2(n + 1)}{2} = \frac{n(n+1)}{2}$]
  - Co potwierdza prawdziwość twierdzenia dla (n + 1).

Zastosowania Indukcji Matematycznej:

- Dowodzenie własności ciągów.
- Dowodzenie formuł algebraicznych.
- Dowodzenie twierdzeń w teorii liczb.

4. Relacje

Definicja Relacji:

- Relacja to powiązanie między elementami jednego lub więcej zbiorów.
  - **Przykład**: Relacja "jest większy od" na zbiorze liczb naturalnych.

Relacje Równoważności:

- Własności:
  - **Refleksyjność**: Każdy element jest w relacji ze sobą (np. (a = a)).
  - **Symetryczność**: Jeśli (a) jest w relacji z (b), to (b) jest w relacji z (a).
  - **Przechodniość**: Jeśli (a) jest w relacji z (b) i (b) z (c), to (a) jest w relacji z (c).
- Klasy Abstrakcji:
  - Podziały zbioru na klasy równoważności, gdzie wszystkie elementy w klasie są ze sobą powiązane.

Relacje Porządku:

• **Definicja**: Relacja, która porządkuje elementy w sposób uporządkowany.

Rodzaje:

- o Częściowy Porządek: Nie wszystkie pary elementów są porównywalne.
- o Liniowy Porządek (Totalny): Każda para elementów jest porównywalna.
- o Porządek Totalny: Każdy element jest większy, mniejszy lub równy innemu.

5. Funkcja jako Relacja - Własności Funkcji

Funkcja jako Relacja:

• **Definicja**: Funkcja to specjalny przypadek relacji, gdzie każdy element dziedziny jest powiązany z dokładnie jednym elementem przeciwdziedziny.

Własności Funkcji:

- Injekcja (Jednoznaczność):
  - Każdy element dziedziny mapuje się na unikalny element przeciwdziedziny.
  - (f: A \rightarrow B) jest injekcją, jeśli ($f(a_1) = f(a_2) \setminus B$) Rightarrow $a_1 = a_2$).
- Surjekcja (Pełność):
  - o Każdy element przeciwdziedziny jest obrazem przynajmniej jednego elementu dziedziny.
  - o (f: A \rightarrow B) jest surjekcją, jeśli dla każdego (b \in B) istnieje (a \in A) taki, że (f(a) = b).
- Bijekcja:
  - Funkcja jest zarówno injekcją, jak i surjekcją.
  - o Zastosowanie: Umożliwia odwracalność funkcji (inwersja).
- Składanie Funkcji:
  - Łączenie dwóch funkcji w jedną.
  - Jeśli (f: A \rightarrow B) i (g: B \rightarrow C), to składanie (g \circ f: A \rightarrow C) definiuje
     ((g \circ f)(a) = g(f(a))).
- 6. Kombinatoryka i Rachunek Prawdopodobieństwa. Zmienna Losowa

Kombinatoryka:

- Permutacje:
  - O Ułożenie wszystkich elementów w określonej kolejności.
  - **Wzór**: (P(n) = n!)
- Kombinacje:
  - Wybór elementów bez uwzględnienia kolejności.
  - **Wzór**: $(C(n, k) = \frac{n!}{k!(n k)!})$

• Wariacje:

- Ułożenie części elementów w określonej kolejności.
- **Wzór**: $(V(n, k) = \frac{n!}{(n k)!})$

Rachunek Prawdopodobieństwa:

- Zasady Dodawania:
  - $\circ$ (P(A\cup B) = P(A) + P(B) P(A\cap B))
- Zasady Mnożenia:
  - Niezależne zdarzenia: (P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B))
- Prawdopodobieństwo Warunkowe:
  - $\circ$ (P(A | B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)})
- Niezależność:
  - Dwa zdarzenia (A) i (B) są niezależne, jeśli (P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)).

Zmienna Losowa:

- **Definicja**: Funkcja przyporządkowująca zdarzeniom liczby rzeczywiste.
- Rozkłady:
  - **Dyskretne**: Przyjmuje określone, oddzielne wartości (np. liczba oczek na kostce).
  - o Ciągłe: Przyjmuje dowolne wartości w przedziale (np. czas oczekiwania).
- Wartość Oczekiwana ((E[X])): Średnia wartość zmiennej losowej.
- Wariancja ((Var(X))): Miara rozproszenia wartości zmiennej losowej wokół średniej.

V. Matematyka 2

1. Rachunek Różniczkowy i Całkowy Funkcji Jednej Zmiennej Rzeczywistej

Rachunek Różniczkowy:

- Pochodna:
  - Mierzy, jak szybko zmienia się funkcja.
  - **Definicja**: $(f'(x) = \lim_{h \to 0} \frac{f(x+h) f(x)}{h})$
- Zastosowania:
  - o Znajdowanie ekstremów (maksimum, minimum).
  - Analiza nachylenia wykresu.

Rachunek Całkowy:

- Całka Nierozpuszczalna (Indefinite Integral):
  - Odwrotność pochodnej.
  - **Definicja**: (\int f(x) dx = F(x) + C), gdzie (F'(x) = f(x))
- Całka Ograniczona (Definite Integral):
  - Oblicza pole pod wykresem funkcji na danym przedziale.
  - **Definicja**: (\int_{a}^{b} f(x) dx)
- Zastosowania:
  - Obliczanie pól powierzchni.
  - o Obliczanie objętości.

2. Zastosowania Pochodnych i Całek

Zastosowania Pochodnych:

- **Optymalizacja**: Znajdowanie punktów maksymalnych i minimalnych funkcji.
  - **Przykład**: Maksymalizacja zysku firmy.
- Ruch: Opis prędkości i przyspieszenia w fizyce.
  - **Przykład**: (v(t) = s'(t)), (a(t) = v'(t)).

Zastosowania Całek:

- Obliczanie pól i objętości:
  - o Przykład: Pole pod krzywą prędkości daje przemieszczenie.
- Całkowanie w ekonomii:
  - Przykład: Obliczanie całkowitych kosztów lub przychodów.

3. Liczby Zespolone

Definicja:

- **Liczba Zespolona**: (z = a + bi), gdzie (a) i (b) są liczbami rzeczywistymi, a (i) jest jednostką urojoną ((i^2 = -1)).
- Części Liczby Zespolonej:
  - Część Rzeczywista: (a)
  - Część Urojona: (b)

Działania na Liczbach Zespolonych:

• Dodawanie:

$$\circ$$
 ((a + bi) + (c + di) = (a + c) + (b + d)i)

Mnożenie:

• Moduł:

$$\circ$$
 (|z| = \sqrt{a^2 + b^2})

• Sprzężenie:

$$\circ$$
 (\overline{z} = a - bi)

Zastosowania:

- Analiza fal i sygnałów.
- Przeprowadzanie obliczeń w elektrotechnice.
- 4. Macierze i Wyznaczniki. Zastosowania do Rozwiązania Układu Równań Liniowych

Macierz:

- **Definicja**: Prostokątna tablica liczb ułożonych w wiersze i kolumny.
  - Przykład: [A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \ 3 & 4 \ \end{pmatrix}]

Wyznacznik:

- **Definicja**: Liczba przypisana do kwadratowej macierzy, która określa jej właściwości.
- Obliczanie Wyznacznika dla macierzy 2x2: [det(A) = ad bc] Dla (A = \begin{pmatrix} a & b \ c & d \end{pmatrix})

Zastosowania:

- Rozwiązywanie Układów Równań Liniowych:
  - Metoda Cramera: Używa wyznaczników do znalezienia rozwiązań układu równań.
- Inwersja Macierzy:
  - **Definicja**: Macierz odwrotna (A^{-1}) taka, że (A \times A^{-1} = I) (macierz jednostkowa).

Przykład Rozwiązania Układu Równań za pomocą Metody Cramera:

Rozważmy układ: [\begin{cases} $2x + 3y = 5 \setminus 4x + y = 6 \setminus \{cases\}$]

```
• Macierz Główna (A): [ A = \begin{pmatrix} 2 & 3 \ 4 & 1 \ \end{pmatrix} ] ( det(A) = 2 \times 1 - 3 \times 4 = 2 - 12 = -10 )
```

- Macierz dla x (A_x): [A_x = \begin{pmatrix} 5 & 3 \ 6 & 1 \ \end{pmatrix}] (det(A_x) = 5 \times 1 3 \times 6 = 5 18 = -13)
- Macierz dla y (A_y): [A_y = \begin{pmatrix} 2 & 5 \ 4 & 6 \ \end{pmatrix}] (det(A_y) = 2 \times 6 5 \times 4 = 12 20 = -8)
- **Rozwiązania**: [x = \frac{\det(A_x)}{\det(A)} = \frac{-13}{-10} = 1.3] [y = \frac{\det(A_y)}{\det(A)} = \frac{-8} {-10} = 0.8]

VI. Organizacja i Architektura Komputerów

1. Reprezentacja Informacji w Komputerze - Arytmetyka i Logika

Systemy Liczbowe:

- Binarny (Base-2):
  - O Używa cyfr 0 i 1.
  - o Przykład: 1010 (w dziesiętnym to 10).
- Dziesiętny (Base-10):
  - O Używa cyfr od 0 do 9.
  - o Najbardziej znany system liczbowy.
- Heksadecymalny (Base-16):
  - Używa cyfr od 0 do 9 oraz liter A-F.
  - **Przykład**: 1A3 (w dziesiętnym to 419).

Operacje Arytmetyczne w Systemie Binarnym:

• Dodawanie:

```
1010
+ 0111
-----
10001
```

• Odejmowanie:

```
1010
- 0111
-----
0011
```

Mnożenie:

```
1010
x 11
-----
1010
+1010
-----
11110
```

Dzielenie:

```
1010 ÷ 10 = 101
Reszta = 0
```

Logiczne Bramki:

- AND (&&): Zwraca 1 tylko wtedy, gdy oba wejścia są 1.
- OR (||): Zwraca 1, gdy przynajmniej jedno wejście jest 1.
- **NOT (!) **: Odwraca wartość wejścia (0 staje się 1, 1 staje się 0).
- **XOR** (⊕): Zwraca 1, gdy dokładnie jedno z wejść jest 1.
- NAND: Negacja bramki AND.
- NOR: Negacja bramki OR.

2. Układy Kombinacyjne i Sekwencyjne

Układy Kombinacyjne:

- Definicja: Wyjścia zależą tylko od bieżących wejść.
- Przykłady:
  - **Adder**: Dodaje dwa bity i generuje sumę oraz przeniesienie.
  - Multiplekser (MUX): Wybiera jeden z wielu wejść na podstawie sygnałów sterujących.
- Cechy:
  - o Brak pamięci.
  - o Reakcja natychmiastowa na zmiany wejść.

Układy Sekwencyjne:

- **Definicja**: Wyjścia zależą zarówno od bieżących wejść, jak i stanu poprzedniego.
- Przykłady:

- Rejestr: Przechowuje stan (bity) pomiędzy cyklami zegara.
- **Licznik**: Liczy impulsy zegara.
- FSM (Finite State Machine): Maszyna stanów, która zmienia stan na podstawie wejść.

• Cechy:

- Posiada pamięć.
- Wymaga zegara do synchronizacji operacji.

3. Jednostka Centralna i Pamięć

CPU (Central Processing Unit):

- Części CPU:
  - ALU (Arithmetic Logic Unit): Wykonuje operacje arytmetyczne i logiczne.
  - Rejestry: Szybka pamięć wewnętrzna do przechowywania danych tymczasowych.
  - Jednostka Sterująca: Zarządza przepływem danych w CPU.

Pamięć:

- RAM (Random Access Memory):
  - Pamięć ulotna używana do przechowywania danych i kodu w trakcie wykonywania programu.
- ROM (Read-Only Memory):
  - Pamięć trwała używana do przechowywania stałych danych i instrukcji rozruchowych.
- Cache:
  - Szybka pamięć pośrednia między RAM a CPU, zwiększa wydajność.
- Pamięć Masowa:
  - HDD (Hard Disk Drive): Trwałe przechowywanie danych na talerzach magnetycznych.
  - SSD (Solid State Drive): Trwałe przechowywanie danych na układach pamięci flash, szybsze niż HDD.

4. Organizacja Równoległa

Przetwarzanie Równoległe:

- **Definicja**: Wykonywanie wielu operacji jednocześnie.
- Rodzaje:
  - **Wielowątkowość**: Wykonywanie wielu wątków w ramach jednego procesu.
  - Wieloprocesorowość: Używanie wielu procesorów do wykonywania różnych zadań.

Modele Przetwarzania Równoległego:

- SIMD (Single Instruction, Multiple Data):
  - o Jedna instrukcja jest wykonywana na wielu danych jednocześnie.
- MIMD (Multiple Instruction, Multiple Data):
  - Różne instrukcje są wykonywane na różnych danych jednocześnie.

Synchronizacja:

- Bariery: Punkty synchronizacji, gdzie wątki muszą się spotkać przed dalszym wykonywaniem.
- Mutexy i Semafory: Mechanizmy do kontroli dostępu do wspólnych zasobów.